

ת"פ 22809/12/19 - מדינת ישראל נגד טליה קרלבאום, בועז מנחם קרלבאום

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ת"פ 22809-12-19

03 נובמבר 2020

לפני:

כב' השופט אורן שגב

המאשימה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ: עו"ד רינת יאיר-איילון

-

הנאשמים:

1. טליה קרלבאום
2. בועז מנחם קרלבאום
ע"י ב"כ: עו"ד זרי חזן

החלטה

לפני בקשת הנאשמים להורות על ביטול כתב האישום שהוגש כנגדם מחמת הגנה מן הצדק.

1. כנגד הנאשמים הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות לכאורה של העסקה שלא כדין והעסקה ללא ביטוח רפואי, בניגוד לחוק עובדים זרים, תשנ"א-1991, והכל כמפורט בכתב האישום.

2. לטענת הנאשמים, בעקבות מידע מודיעיני, לפיו מועסקת עובדת זרה ברחוב העגורים 12 בסביון, הוצא צו חיפוש ביום 21.03.19 וביום 28.03.19, במסגרת ביקורת שנערכה ע"י פקחי המאשימה, נמצאה עובדת זרה בבית הנאשמים בכתבות הנ"ל ובאותו מעמד נגבתה עדותה של העובדת והיא עוכבה והועברה למתקן אכיפה תל אביב.

3. לטענת הנאשמים, דין כתב האישום להתבטל בשל כל אחד מהטעמים להלן:

(א) עיכוב העובדת נעשה שלא כדין, בראש ובראשונה, בהתבסס על מידע בדבר היות העובדת הזרה אפריקאית. מכאן, שהמידע מבוסס על הפליה ברורה ועל חזות חיצונית, ועליה בלבד, דבר המהווה אכיפה אסורה המצדיקה את פסילה החיפוש כולו ותוצריו;

(ב) מדו"ח הפעולה לא ברור באיזו שפה שוחח המפקח עם העובדת, באיזו שפה נגבתה עדותה והאם נכח במקום מתורגמן;

עמוד 1

(ג) באותו מועד, כך על פי דו"ח הפעולה, הודתה הנאשמת בהעסקתה של העובדת הזרה, וזאת מבלי שהוסברו לה זכויותיה הבסיסיות, לרבות זכותה להיוועץ בעורך דין וזכותה לשמור על שתיקה במהלך חקירתה. הנאשמת נחקרה בביתה, מבלי שהיתה לה האפשרות להבין כי היא חשופה להליך פלילי ולהרשעה פלילית;

(ד) במסגרת חקירתה, טענה הנאשמת, כי בשנת 2015, בעת קבלת העובדת הזרה לעבודה, הציגה לה האחרונה רישיון ישיבה בתוקף. בדיקה במערכת "אביב", העלתה כי מדובר באשרה מזויפת. בנוסף, עורך הדין של העובדת הזרה מסר לנאשמים, כי הוא מייצג אותה בהליך לקבלת אשרה, ומסר להם כי עד שתקבל את האישור, יכולה העובדת לעבוד כי עליה להתפרנס. בהתבסס על מידע זה מפיו של עורך הדין, המשיכו הנאשמים להעסיק את העובדת הזרה.

(ה) כתב האישום הוגש מבלי שטענות הנאשמים נבדקו לעומק והדבר פגע באופן ממש בזכותם להליך הוגן. כך, למשל, גם לא נבדקה הטענה, לפיה במועד הביקורת היה לעובדת הזרה ילד בן 7 שנולד בישראל מאב ישראלי. הנאשמים הסתמכו גם על עניין זה וסברו כי לאור העובדה שעל העובדת להתפרנס עד אשר יוסדר מעמדה, אין מניעה חוקית להעסיקה;

(ו) לעובדת הזרה היה ביטוח רפואי בתוקף, ולכן אין בסיס לאמור בכתב האישום בעניין זה;

(ז) בחקירה נפלו מחדלים רבים, כגון: אי חקירת עורך הדין שלגביו נטען כי ייעץ לנאשמים שאין מניעה חוקית להעסיק את העובדת הזרה. לו נחקר, היה הדבר עשוי לשנות את תוצאות החקירה באשר טענת הנאשמת ביחס לטענות בהבנת המצב המשפטי, היתה מתבררת;

(ח) נפלה טעות ברישום בדו"ח הילוות נתין זר בחשד לשהייה שלא כדין בישראל והטופס לא מולא כראוי. בנוסף, נפלו פגמים בתיעוד הפעילות על ידי הפקחים באמצעות דוחות פעולה;

(ט) חקירתה של הנאשמת בביתה, מעבר לכך שאינה חוקית, נעשתה כשילדיה הקטינים שוהים בבית, דבר שמלמד על כך שההודאה נגבתה ממנה תוך הפעלת לחץ כבד מאוד;

4. המאשימה טענה כי דין הבקשה להידחות מהנימוקים הבאים:

(א) נסיבות המקרה בתיק זה אינן מתאימות לנסיבות שלגביהן נקבע בפסיקה כי יש מקום להחיל את דוקטרינת ההגנה מן הצדק בשל "התנהגות בלתי נסבלת של הרשות, מקוממת ושערורייתית בהתעמרותה בנאשם, שאין הדעת יכולה לסבול, ואין תחושת הצדק האוניברסלית יכולה לעמוד מנגד באפס מעשה";

(ב) טענות הנאשמים בדבר מחדלים לכאורה מתבססות על עובדות שהמאשימה מכחישה אותן. טענות אלה דורשות הוכחה, וכל עוד לא נשמעו עדים ולא הוצגה התשתית הראייתית, אין בידי ביה"ד הכלים להכריע בטענות אלה;

(ג) לא פורט כל מחדל ביחס לנאשם 1;

(ד) באשר לחקירת הנאשמת לכאורה ללא אזהרה מוקדמת, מדו"ח הפעולה עולה, כי המפקחים הזדהו והציגו לנאשמת את צו הכניסה לנכס, הסבירו לה את מטרת הביקור, והיא מיוזמתה מסרה להם מידע על אודות העובדת. בדו"ח הפעולה לא נרשם כי הם תשאלו אותה וכי היא נחקרה רק לאחר שהעלתה טענות שונות לאחר שמטרת הביקור הוסברה לה;

(ה) במועד הביקורת הנאשמת נחקרה באזהרה ובשום שלב היא לא ביקשה להפסיק את החקירה ולקיימה במועד אחר. יתרה מכך, הנאשמת חתמה על גבי חקירתה כי היא חשודה בביצוע עבירות על חוק עובדים זרים, כי עומדת לה זכות השתיקה וכי היא רשאית להיוועץ עם עורך דין טרם חקירתה;

(ו) בהתאם להוראות חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), תשס"ב-2002, ניתן לחקור אדם שלא בתחנת משטרה, אם קיים צורך ענייני בניהול חקירה בדחיפות מחוץ לתחנה. במקרה דנן, החקירה נערכה במועד ביצוע הביקורת, כשהעובדת הזרה נמצאת במקום וקיים חשד מידי לביצוע עבירה;

(ז) גם אם נפלו פגמים פרוצדורליים בחקירה, דבר המוכחש ע"י המאשימה, אין הדבר מצדיק פסילה אוטומטית של הראיות שהושגו או ביטול כתב האישום;

(ח) חקירת הנאשמת בוצעה ע"י מפקח שהוסמך כדין לחקור אזרחים ישראלים על פי חוק עובדים זרים ולא על פי חוק הכניסה לישראל. הציטוט מלשון החוק, כפי שהובא בבקשה, הובא באופן חלקי, ולא בכדי, שכן סעיף 6(ב) לחוק עובדים זרים, קובע מפורשות את סמכות המפקח לחקור על פי חוק זה אדם החשוד בביצוע עבירה או אדם שיש לו מידע על ביצוע עבירה;

(ט) העובדת עוכבה לאחר הכניסה לנכס ולא כאירוע מקדים. בתמצית המידע שנמסרה לנאשמים עם חומר החקירה כחלק מתעודת החיסיון שקיימת בתיק, נרשם כי "ברחוב העגורים 12 סביון, עובדת נתינה אפריקאית בעבודות משק בית". תמצית המידע הינה תוכן מותר לפרסום של ידיעה מודיעינית שהגיע למנהל אכיפה וזרים ברשות האוכלוסין וההגירה מגורם שחוסה תחת תעודת חיסיון, כאשר בעקבות מידע זה הוצא צו הכניסה לנכס, כאשר הוצג לבית המשפט חשד ספציפי, אשר בעקבותיו הוציא בית המשפט את צו הכניסה. במקרה זה, הפקחים לא עקבו אחרי העובדת הזרה, לא עיכבו אותה, אלא נכנסו לנכס כדין. כך או כך, הפסיקה של בית הדין האזורי שהנאשמים מסתמכים עליה בתיק הע"ז 11387-09-14 **מדינת ישראל נ' רובינשטיין** בוטל ע"י בית הדין הארצי בע"פ 42453-03-17 **מדינת ישראל נ' רובינשטיין** (ניתן ביום 27.11.18).

(י) דוקטרינת הנזק הראייתי נטועה בדיני הנזיקין ואינה רלוונטית לדין הפלילי, בו המאשימה צריכה להרים את הנטל מעבר לספק סביר;

(יא) אין לקבל את הטענה בדבר טעות בהבנת המשפטי, שכן לעניין אחריות פלילית, אין זה משנה אם אדם דימה שמעשהו אינו אסור, עקב טעות בדבר קיומו של איסור פלילי או בדבר הבנתו את האיסור, אלא אם הטעות היתה בלתי נמנעת באורח סביר. נטל ההוכחה במקרה זה מוטל על הנאשמת ואין די באמירה בעלמא מפיה.

5. דין הבקשה להידחות.
6. הצדק עם המאשימה, לפיה כל טענה שבעובדה, שהוכחה ע"י המאשימה, צריכה להתברר במועד המתאים לכך - שלב הראיות, ולא בשלב מקדמי זה, בו אין בפני ביה"ד כל ראיה.
7. לגופו של עניין, ביסוד דוקטרינת ההגנה מן הצדק עומדת התכלית להבטיח הליך פלילי ראוי, צודק והוגן. כך נקבע בשורה ארוכה של פסקי דין, ובהם פסק הדין המנחה בפרשת בורוביץ' אשר קבע כי **"בעיקרון עשויה אפוא ההגנה לחול בכל מקרה שבו קיומו של ההליך הפלילי פוגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות כפי שזו נתפסת בעיניו של בית-המשפט. מטרת החלתה של ההגנה היא לעשות צדק עם הנאשם, ולא לבוא חשבון עם רשויות האכיפה על מעשיהן הנפסדים"**.
- עם זאת הובהר שם, כי **"לרוב (אם כי לא תמיד) תיוחס הפגיעה בצדקתו ובהגינותו של ההליך הפלילי להתנהגות נפסדת של הרשויות; ובמקרים כאלה אכן מוטל על בית-המשפט לבקר את מהלכיהן. ברם, לא כל מעשה נפסד שעשו הרשויות החוקרת או המאשימה, או רשות מעורבת אחרת, יצדיק את המסקנה שדין האישום להתבטל מטעמי הגנה מן הצדק"** (ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ', פ"ד נט(6), 806-807 (2005), להלן: **פרשת בורוביץ'**).
8. בית המשפט העליון הוסיף והדגיש שם כי: **"ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק מהווה...מהלך קיצוני שבית המשפט אינו נזקק לו אלא במקרים חריגים ביותר. בדרך כלל יידרש הנאשם להראות, שהתקיים קשר סיבתי בין התנהגות הנפסדת של הרשויות לבין הפגיעה בזכויותיו..."** (שם, בעמ' 807).
9. בית המשפט העליון הוסיף והתווה בפרשת בורוביץ' שלושה שלבים בבחינת החלתה של טענת הגנה מן הצדק: **"בשלב ראשון על בית-המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליכים שננקטו בעניינו של הנאשם ולעמוד על עוצמתם, וזאת במנותק משאלת אשמתו או חפותו. בשלב השני על בית המשפט לבחון אם בקיומו של ההליך הפלילי חרף הפגמים יש משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות. בשלב זה, נדרש בית-המשפט לאזן בין האינטרסים השונים, שהעיקריים שבהם פורטו לעיל, תוך שהוא נותן דעתו לנסיבותיו הקונקרטיות של ההליך שבפניו..."** בתוך כך עשוי בית-המשפט לייחס משקל, בין היתר, לחומרת העבירה המיוחסת לנאשם; לעוצמת הראיות (הלכאוריות או המוכחות) המבססות את אשמתו; לנסיבותיהם האישיות של הנאשם ושל קורבן העבירה; למידת הפגיעה ביכולתו של הנאשם להתגונן; לחומרת הפגיעה בזכויות הנאשם ולנסיבות שהביאו לגרימתה; למידת האשם הרובץ על כתפי הרשות שפגעה בהליך או בנאשם, וכן לשאלה אם הרשות פעלה בזדון או בתום-לב. ברי כי בגיבוש האיזון בין השיקולים הנגדיים ייחס בית-המשפט לכל אחד מהשיקולים את המשקל היחסי הראוי לו בנסיבותיו הקונקרטיות של המקרה הנתון" (שם, בעמ' 807).
10. עוד צוין כי דוקטרינת ההגנה מן הצדק עשויה לחול גם על מקרה בו שוכנע בית המשפט כי ההחלטה להגיש כתב אישום חרגה ממתחם הסבירות. במקרה מעין זה, בחינת סבירות שיקול הדעת **"עשויה להקיף גם את השאלה אם בנסיבות העניין הנתון יש בהגשת כתב-האישום כדי לפגוע באופן חריף בתחושת הצדק וההגינות. לכאורה הרי זה מבחן רחב וגמיש. אין תימה - ואפשר שדווקא משום כך - הפעלתו הלכה למעשה, היאה למקרים**

יוצאי-דופן, מחייבת זהירות רבה (שם, בעמ' 808, וכן ע"פ (ארצי) 14/07 מדינת ישראל - הום סנטרס ואח
(22.11.2007) להלן: **עניין הום סנטרס**, וכן ע"פ (ארצי) 43/10 **אלוניאל בע"מ נ' מדינת ישראל**
(24.1.2013)).

מן הכלל אל הפרט

11. לא מצאתי כי מקרה זה נמנה על אותם מקרים בהם מוצדק להורות על ביטול כתב האישום מחמת פגיעה בלתי נסבלת, מקוממת, מתעמרת או פוגעת בתחושת הצדק האוניברסלי, ואבהיר.
12. ראשית, מקובלת עלי טענת המאשימה, כי מן הראוי ללבן את המחלוקות העובדתיות בשלב המתאים לכך, קרי, בישיבת ההוכחות, ולא בשלב מקדמי זה.
13. לגופן של הטענות, מצאתי כי הסברי המאשימה ביחס לכל אחת מהטענות שהועלו, מספקים, ואבהיר:
 - (א) ביחס לנאשם 1, אכן לא פורט מחדל כלשהו. לפיכך, בכל הקשור אליו, לא מצאתי בסיס לביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק;
 - (ב) ביחס לדו"ח הפעולה, לטענת המאשימה המפקחים הזדהו והציגו לנאשמת את צו הכניסה לנכס, הסבירו לה את מטרת הביקור, והיא מיוזמתה מסרה להם מידע על אודות העובדת, תצריכה להתברר במסגרת ישיבת ההוכחות. כאמור לעיל, דו"ח הפעולה, כמו יתר הראיות, לא הוגש לתיק ואינו מצוי בפניי ועל כן איני יכול לשלול הסבר זה;
 - (ג) ביחס למקום החקירה, מקובלת עלי טענת המאשימה, שנשמכת על הוראות חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), תשס"ב-2002. הוא הדין לגבי הטענה כי מי שחקר את הנאשמת הוסמך לכך על פי דין;
 - (ד) ביחס לטענה הנוגעת לעיכוב העובדת הזרה, בהיעדר תשתית ראייתית, מקובלת עלי טענת המאשימה, כי העיכוב התבצע לאחר הכניסה, כדין, לנכס ולא לפניו. כל טענה עובדתית נוספת בהקשר זה, צריכה להידון בשלב הראיות.
 - (ה) ביחס לדוקטרינת הנזק הראייתי ולטענה בדבר טעות בהבנת המצב המשפטי, מקובלות עלי טענות המאשימה, שנטועות בדין, ולכן איני מוצא לנכון להוסיף על הנימוקים שהובאו בתגובה.
 - (ו) ככל שהנאשמת עומדת על טענתה בנוגע למידע השגוי שנמסר לה לכאורה ע"י עורך הדין של העובדת, רשאית היא לזמנו לעדות. מכל מקום בשלב זה, אין די בטענות שהעלתה כדי להביא לביטול כתב האישום נגדה.

אחרית דבר

(ז) הבקשה נדחית.

(ח) עד ליום 10.11.20 יגיש הסניגור את תשובתם המפורטת בכתב של הנאשמים לעובדות כתב האישום. תשומת לב הנאשמים מופנית לסעיף 152(ב) לחסד"פ.

(ט) אני מורה על העברת התיק לשמיעת ראיות בפני אחד מחברי השופטים, בהתאם לסדרי העבודה בביה"ד.

ניתנה היום, ט"ז חשוון תשפ"א, (03 נובמבר 2020), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.